

Valeammatti

”En ole eläissäni ansainnut kirjoillani.” Näin ylpeili kirjailija kesätapahtumassa. Ei ollut apurahoilla pajattu. Työtä kyllä paiskittu niska limassa kaikenmoisisissa hanttihommissa. Kerran oli kirjastoapurahalautakunnasta hymyilty tonnin verran. Hienoa! Mutta miksi taiteilijan ammatissa rahan ansaitseminen on väärin?

Useasti muistutetaan, ettei kirjailijan kannata ruikuttaa huonosta rahatilanteesta: ”Ammatinvalintakysymys. Eihän taidetta rahan takia tehdä!” Miten niin? Vuokraemäntä ei huoli maksua luonnossa. Ja jollei työllään ansaitse rahaa, se ei ole työtä vaan harrastus. Kysymykseen: ”miten kirjani ovat syntyneet”, ei vastaus edelleenkään ole: ”tyhjistä”. Välillä pitäisi brändätä ja notkua mediassa että teos myisi, välillä moinen tuomitaan huoraamisena.

Kirjailija on kulttuurisesti arvostetuimpia ammattiryhmiä. Ahneeksi syytetään vasta, jos työstä penää korvausta. Niin nytkin, kun Sanasto käy

kampanjaa korkeampien lainauskorvausten puolesta. Kirjasto on hieno paikka. Minne muualle voi mennä ilman kulutuspakkoa? Kirja elää syvässä suomalaisissa: vuosittain kirjastoista lainataan lähes 100 miljoonaa kirjaa, enemmän kuin muualla Pohjoismaissa. Tilannehan olisi korjattavissa poliittisella tahdolla: korotetaan lainauskorvausten määräraha valtion budjetissa tasolle, joka mahdollistaa kohtuullisen korvauksen kirjailijalle. Kävin allekirjoittamassa Sanaston addressin. Laima toimi, mutta ei kirjailijan lakkokaan pahasti pure. Ja tuntuuhan nimilistojen keräily nololta. Kuin lähettäisi hytyn eduskuntaan ja usuttaisi inisemään oikein kunnolla. Mutta toisaalta: poliitikkojen jorinaan uinahtaa herkkäunispikin, vaan koitas nukkua huoneessa, jossa junnua piinaavasti hyttynen. Sellainen pitää helposti kaksisataakin herraskaista hereillä. Antaas katsoa, miten käy.

Katja Kettu